

Exekutorský zápis

S exekutorským zápisem, který neobsahuje některou z formálních náležitostí, nejenže nelze spojovat vlastnost přímé vykonatelnosti (oprávněná osoba přichází o výhodu vymoci na jeho podkladě splnění povinnosti bez předcházejícího nalézacího řízení), ale takový zápis není ani veřejnou listinou ve smyslu § 79 odst. 7 zákona č. [120/2001](#) Sb.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 3564/2007, ze dne 21.4.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněné Č. d. p., zastoupené advokátem, proti povinnému P. M., zastoupenému advokátem, pro 99 995,47 EUR s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu ve Vsetíně - pobočky ve Valašském Meziříčí pod sp. zn. 2 Nc 3653/2005, o dovolání povinného proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 11. 2006, č. j. 10 Co 362/2006-39, tak, že usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 11. 2006, č. j. 10 Co 362/2006-39, se ve výroku, jímž bylo potvrzeno usnesení okresního soudu, pokud jím byla nařízena podle exekutorského zápisu soudní exekutorky JUDr. K. M. ze dne 5. 11. 2002, č. j. Exz 08/02, exekuce pro vymožení pohledávky oprávněné ve výši 99.995,47 EUR, nákladů exekuce i oprávněné, jejímž provedením byla pověřena soudní exekutorka JUDr. J. T., zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Usnesením ze dne 28. 11. 2005, č. j. 2 Nc 3653/2005-16, Okresní soud ve Vsetíně - pobočka ve Valašském Meziříčí nařídil podle exekutorského zápisu JUDr. K. M., soudní exekutorky, ze dne 5. 11. 2002, Exz 08/02, k vymožení pohledávky 99.995,47 EUR s 10 % úroky z prodlení od 12. 12. 2002 do zaplacení, nákladů exekuce a nákladů oprávněné na majetek povinného exekuci, jejímž provedením pověřil JUDr. J. T., soudní exekutorku.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 30. 11. 2006, č. j. 10 Co 362/2006-39, rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil v části, jíž okresní soud nařídil exekuci pro vymožení pohledávky 99.995,47 EUR, nákladů exekuce a nákladů oprávněné a pověřil provedením exekuce shora označenou soudní exekutorku. V části, jíž byla nařízena exekuce pro vymožení 10 % úroků z prodlení z částky 99.995,47 EUR od 12. 12. 2002 do zaplacení, odvolací soud změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že návrh na nařízení exekuce zamítl.

Odvolací soud uzavřel, že exekutorský zápis, který se stal podkladem pro nařízení exekuce, obsahuje všechny nezbytné náležitosti ve smyslu § 79 odst. 1, 2 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. [120/2001](#) Sb.“); povinný i oprávněná jsou v zápisu řádně označeni, a jestliže příslušná soudní exekutorka při vyhotovování exekutorského zápisu uvedla, že totožnost přítomných ověřila podle předložených platných průkazů, pak se podle názoru odvolacího soudu nijak neodchýlila od toho, jakým způsobem je předepsáno prokázání totožnosti účastníků podle § 80 zákona č. [120/2001](#) Sb., totiž platným úředním průkazem. Tento zákon ani nestanoví, že by podpis exekutora a otisk úředního razítka musely být na téže straně, popř. vedle sebe, jak tvrdí povinný. Při nařízení exekuce rovněž soud nepřihlíží k případným platbám provedeným po sepisu exekutorského zápisu, tyto okolnosti lze však použít jako obranu v rámci návrhu na částečné zastavení exekuce.

Potvrzující výrok rozhodnutí odvolacího soudu napadl povinný dovoláním, jímž prostřednictvím

důvodu uvedeného v § 241a odst. 2 písm. b) zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „o. s. ř.“), namítá nesprávné právní posouzení věci. Zásadní právní význam napadeného rozhodnutí spatřuje v tom, že rozhodnutí řeší právní otázku, která částečně v rozhodování dovolacího soudu nebyla dosud vyřešena a částečně je dovolacím i jiným odvolacím soudem rozhodována rozdílně. O vykonatelnosti téhož exekutorského zápisu totiž rozhodovaly dva odvolací soudy a tutéž právní otázku vyřešily jinak. Zatímco Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře v usnesení ze dne 31. 1. 2006, č. j. 15 Co 712/2005-54, shledal zápis nevykonatelným, Krajský soud v Ostravě v napadeném usnesení shledal tentýž zápis v části jistiny vykonatelným.

Namítá, že exekuční titul (exekutorský zápis) neobsahuje obligatorní náležitosti dle § 79 odst. 1 písm. c) zákona č. [120/2001](#) Sb. u právního zástupce dlužníka, právního zástupce oprávněného i zástupce oprávněného a dále náležitosti dle § 79 odst. 1 písm. e), i) zákona č. [120/2001](#) Sb.; s odkazem na právní názor Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře, vyjádřený v usnesení ze dne 31. 1. 2006, č. j. 15 Co 712/2005-54, uvádí, že při absenci některé z formálních náležitostí, stanovených v § 79 odst. 1 zákona č. [120/2001](#) Sb., nelze exekutorský zápis považovat za veřejnou listinu a nařídit na jeho základě exekuci, přičemž má za to, že se současně jedná o otázku dovolacím soudem dosud neřešenou.

Dále namítá, že napadené rozhodnutí je v otázce ověření totožnosti účastníků v rozporu s dosavadními rozhodnutími dovolacího soudu sp. zn. 2 Cdon 721/97, 21 Cdo 2053/2004, 21 Cdo 2065/2004, v nichž Nejvyšší soud vyjádřil názor, že podpisy uvedené na listině nelze považovat za ověřené ve smyslu zákona č. [358/1992](#) Sb., je-li listina opatřena ověřovací doložkou notáře, která neobsahuje náležitosti stanovené v § 74 odst. 2 tohoto zákona. K náležitostem doložky, vyznačované při legalizaci, patří i údaj, jak byla zjištěna totožnost žadatele, tj. zda platným úředním průkazem nebo potvrzením dvěma svědky totožnosti, což notář musí uvést. Shora uvedená rozhodnutí dovolacího soudu lze podle názoru dovolatele vztáhnout i na projednávaný případ s ohledem na totožnost dikcí ustanovení § 74 odst. 2 písm. c) a § 64 zákona č. [358/1992](#) Sb. s dikcemi ustanovení § 79 odst. 1 písm. e) a § 80 zákona č. [120/2001](#) Sb. Má za to, že totožnost účastníků může být prokázána pouze platným občanským průkazem nebo platným cestovním dokladem (§ 2 zákona č. [328/1999](#) Sb. a § 2 zákona č. [329/1999](#) Sb.). Pokud exekutorka v exekutorském zápisu neuvedla, ze kterého dokladu totožnost ověřila, je zápis pro tento nedostatek nevykonatelný. Navrhl, aby dovolací soud zrušil jak rozhodnutí odvolacího soudu v napadené části výroku, tak i rozhodnutí soudu prvního stupně a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Oprávněná ve svém vyjádření uvedla, že dovolání není důvodné a patrně ani přípustné, neboť povinný v dovolání polemizuje s tím, jak soudy vyhodnotily platnost exekučního titulu (jak hodnotily listinný důkaz). Pokud by exekuční titul vykazoval formální nedostatky, neměly by tyto mít dopad na věcnou správnost vyjádřené vůle účastníků. V daném případě byla totožnost účastníků soudní exekutorkou na místě ověřena podle jejich platných občanských průkazů a patrně písarskou chybou došlo k tomu, že samotný text zápisu slovo „občanských“ neobsahuje. Obsahuje však dostatečné identifikační údaje všech účastníků, které byly z občanských průkazů zjištěny. Povinný nyní hledá pouze formální důvody proto, aby se vyhnul své povinnosti zaplatit dluh. K sepsání exekutorského zápisu došlo na vlastní žádost povinného a jeho právního zástupce s tím, že dluh uzná a splní, přičemž žádal, aby byla vzata zpět žaloba, která byla proti němu vedena. Jeho jednání nelze hodnotit jinak než jako zneužití práva a snahu apelovat na přehnaný a ničím neodůvodněný formalismus. Ústavní soud v několika svých nálezech (např. v nálezu ze dne 12. 6. 2000, sp. zn. I. ÚS 331/98) poukázal na přehnaný formalismus soudů v případech, kdy není hledáno a nalezeno právo, ale lpí se na formalitách takového typu, jež na samotné existenci práva a právním vztahu jako takovém nemohou nic změnit, což ve svém důsledku slouží nikoli ke zjištění a provedení spravedlnosti, ale často vede k nevykonatelnosti práva v České republice. Oprávněná namítá, že v daném případě je

identita účastníků, existence dluhu i projev vůle povinného, obsažený v zápisu, nepochybný. Navrhuje, aby dovolací soud dovolání odmítl jako nepřijatelné případně zamítl jako nedůvodné.

Dovolání je přípustné ve smyslu § 237 odst. 1 písm. c), § 238a odst. 1 písm. c), odst. 2 o. s. ř. a § 130 zákona č. [120/2001](#) Sb., protože směřuje proti rozhodnutí odvolacího soudu, které má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Ten je dán tím, že (právní) otázku vykonatelnosti exekutorského zápisu v projednávané věci odvolací soud posoudil v rozporu s judikaturou dovolacího soudu (§ 237 odst. 3 o. s. ř.).

Dovolání je důvodné.

Jelikož vady podle ustanovení § 229 odst. 1, odst. 2 písm. a), b) a odst. 3 o. s. ř., jež by řízení činily zmatečným, ani jiné vady řízení (§ 241a odst. 2 písm. a/ o. s. ř.), k nimž je dovolací soud – je-li dovolání přípustné – povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3, věta druhá, o. s. ř.), v dovolání namítány nejsou a nevyplývají ani z obsahu spisu, a protože jinak je dovolací soud vázán uplatněným dovolacím důvodem včetně jeho obsahového vymezení (§ 242 odst. 3, věta první, o. s. ř.), je předmětem dovolacího přezkumu posouzení otázky, zda k exekuci předložený exekutorský zápis se svolením k vykonatelnosti je způsobilým exekučním titulem.

Právní posouzení je ve smyslu ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. nesprávné, jestliže odvolací soud věc posoudil podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 28. 1. 2009, sp. zn. 20 Cdo 1972/2007, dovodil, že k prokázání totožnosti účastníků exekutorského zápisu se svolením k vykonatelnosti nemůže být dostačující takový údaj, který neodpovídá žádnému ze způsobů uvedených v ustanovení § 80 zákona č. [120/2001](#) Sb.

Podle ustanovení § 44 odst. 2 zákona č. [120/2001](#) Sb. soud nařídí exekuci a jejím provedením pověří oprávněným označeného soudního exekutora, jestliže jsou splněny všechny zákonem stanovené předpoklady pro nařízení exekuce; k nim patří (mimo jiné) existence exekučního titulu, tj. rozhodnutí soudu, jiného orgánu, popř. jiného subjektu, anebo listina, která je objektivním právem uznána za přímo vykonatelnou.

Podle ustanovení § 40 odst. 1 písm. d) zákona č. [120/2001](#) Sb. je exekučním titulem exekutorský zápis podle § 78 písm. a), tj. zápis o dohodě, kterou se účastník zaváže splnit pohledávku nebo jiný nárok druhého účastníka vyplývající ze závazkového právního vztahu, v níž svolí, aby podle tohoto zápisu byl nařízen a proveden výkon rozhodnutí nebo exekuce, jestliže svou povinnost řádně a včas nesplní. Exekutorský zápis se svolením k vykonatelnosti je exekučním titulem, jestliže splňuje formální náležitosti stanovené pro sepisování exekutorských zápisů (§ 79 odst. 1 zákona č. [120/2001](#) Sb.) a materiální (věcné) náležitosti (§ 78 písm. a/, § 79 odst. 2 zákona č. [120/2001](#) Sb.). S exekutorským zápisem, který neobsahuje některou z formálních náležitostí, nejenže nelze spojit vlastnost přímé vykonatelnosti (oprávněná osoba přichází o výhodu vymoci na jeho podkladě splnění povinnosti bez předcházejícího nalézacího řízení), ale takový zápis není ani veřejnou listinou ve smyslu § 79 odst. 7 zákona č. [120/2001](#) Sb. (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 8. 2004, sp. zn. 20 Cdo 1232/2004, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 10. 2001, sp. zn. 21 Cdo 1012/2000, které se týká notářských zápisů se svolením k vykonatelnosti, jehož závěry jsou ovšem použitelné i v projednávané věci).

Podle ustanovení § 79 odst. 1 písm. e) zákona č. [120/2001](#) Sb. musí exekutorský zápis obsahovat údaj, jak byla ověřena totožnost účastníků, svědků, důvěrníků a tlumočnicků.

Podle ustanovení § 80 zákona č. [120/2001](#) Sb., nezná-li exekutor účastníky, svědky úkonů, důvěrníky nebo tlumočníky osobně, musí mu být jejich totožnost prokázána platným úředním průkazem nebo potvrzena dvěma svědky totožnosti; nezná-li exekutor tyto svědky osobně, musí mu být jejich totožnost prokázána platným úředním průkazem.

Ustanovení § 79 odst. 1 písm. e) zákona č. [120/2001](#) Sb. předpokládá, že v exekutorském zápisu musí být výslovně uveden některý ze způsobů, jímž se podle ustanovení § 80 uvedeného zákona pro účely sepisu exekutorského zápisu prokazuje totožnost účastníků a jímž byla soudnímu exekutorovi skutečně prokázána.

V posuzovaném případě bylo v exekutorském zápisu sepsaném dne 5. 11. 2002, Exz 08/02, JUDr. K. M., soudní exekutorkou, uvedeno její prohlášení, že totožnost přítomných ověřila „dle předložených platných průkazů a výpisu rejstříků právnických osob Ministerstva kultury České republiky.“ S ohledem na výše uvedené takový údaj o prokázání totožnosti účastníků exekutorského zápisu se svolením k vykonatelnosti nemůže být dostačující, neboť neodpovídá žádnému ze způsobů uvedených v ustanovení § 80 zákona č. [120/2001](#) Sb. Soudní exekutorka se stran průkazů, jimiž byla prokázána totožnost účastníků, omezila pouze na údaj o jejich platnosti a neuvedla skutečnost, že se jednalo o průkazy „úřední.“ U osoby jednající v postavení statutárního orgánu oprávněné je alespoň v záhlaví zápisu uvedeno číslo občanského průkazu, není tomu tak však již u osoby povinného.

Právní posouzení věci odvolacím soudem, pokud jde o posouzení splnění náležitosti exekutorského zápisu u osoby povinného, stanovené v § 79 odst. 1 písm. e) zákona č. [120/2001](#) Sb., je tedy nesprávné; Nejvyšší soud proto – aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.) - rozhodnutí odvolacího soudu v napadené části výroku zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2, část věty za středníkem, odst. 3, věta první o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Procesní společenství účastníků](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Odpovědnost za škodu](#)
- [Konkurs \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Mzda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oddlužení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Vzájemné plnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Věcná příslušnost](#)